

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИНДУСТРИАЛЕН БИЗНЕС И ЛОГИСТИКА“

Приета от ФС (протокол № 11/ 25. 04. 2024 г.)

Приета от КС (протокол № 9/ 16. 04. 2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ“

ЗА СПЕЦ: „Корпоративен бизнес и управление“; ОКС „магистър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО и СПН

СЕМЕСТЪР: 9 за СС и СНУ, 11 за ДНДО и СПН

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Петя Данкова)

2. ....
(гл. ас. д-р Милчо Близнаков)

Ръководител катедра: .....
„Индустиален бизнес и логистика“ (доц. д-р Пламен Павлов)

I. АНОТАЦИЯ

Цел на дисциплината „Корпоративно управление“ е запознаване с основните теоретични и практически аспекти на управлението на корпорациите и особеностите на корпоративния контрол за защита интересите на инвеститорите и заинтересованите лица. Редица от проблемите, разработвани в дисциплината, са гранични и предполагат наличието на предварителни задълбочени познания по теория на управлението, финансов мениджмънт, управление на инвестициите и др.

Изучаването на дисциплината формира у студентите на знания в областта на същността и особеностите на корпорацията и корпоративното управление, институционалната среда на функциониране на корпорациите, ръководните органи в корпорацията и спецификите при участието на акционерите в управленския процес, модели на корпоративно управление, корпоративна социална отговорност и др. Придобитите при изучаването на дисциплината знания и умения намират практическо приложение в процеса на анализа на взаимодействията на корпорацията с различните елементи на средата; оценка на моделите на управление, оказващи непосредствено въздействие върху финансово-икономическото състояние и развитие на корпорацията, върху нейните стратегии в различните ситуации и др. Дисциплината „Корпоративно управление“ развива следните ключови компетентности: гражданска и предприемаческа.

Изучаваната проблематика е комплексна и за усвояването ѝ, както и за придобиването на практически умения, се изисква значителна самостоятелна работа за извършване на конкретни проучвания и анализи в реални корпорации.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
Тема 1. СЪЩНОСТ И ОСОБЕНОСТИ НА КОРПОРАТИВНАТА ФОРМА НА БИЗНЕСА		3	2	
1.1.	Възникване и развитие на корпоративната форма на бизнеса			
1.2.	Особености на корпорацията			
1.3.	Предимства и недостатъци на корпоративната форма на бизнеса			
1.4.	Видове корпорации			
Тема 2. СЪЩНОСТ И ОСОБЕНОСТИ НА ПУБЛИЧНАТА КОРПОРАЦИЯ		3	2	
2.1.	Особености на публичността			
2.2.	Предимства и отговорности на публичността			
2.3.	Придобиване и отмяна на публичен статут на компанията			
2.4.	Публично предлагане на ценни книжа			
Тема 3. СЪЩНОСТ И ОСОБЕНОСТИ НА КОРПОРАТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ		3	2	
3.1.	Основни движещи сили на корпоративното управление			
3.2.	Теоретични възгледи за корпоративното управление			
3.3.	Същност на корпоративното управление			
Тема 4. МОДЕЛИ НА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ		3	2	
4.1.	Два основни модела на корпоративно управление			
4.2.	Исторически корени на англосаксонския и континенталноевропейския модели на корпоративно управление			
4.3.	Особености на англосаксонския и континенталноевропейския модели на корпоративно управление			
Тема 5. ПРОБЛЕМИ НА КОРПОРАТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ		3	2	

5.1.	Проблемът принципал-агент			
5.2.	Проблемът „пътник без билет”			
5.3.	Проблемът „властови вакуум”			
5.4.	Проблемът „воал на инкорпорирането”			
5.5.	Проблемът с екстернализацията на разходите			
Тема 6. ИНСТИТУЦИОНАЛНА СРЕДА НА КОРПОРАТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ		3	2	
6.1.	Българска фондова борса София			
6.2.	Комисия за финансов надзор			
6.3.	Централен депозитар			
6.4.	Други участници			
Тема 7. УЧАСТИЕ НА АКЦИОНЕРИТЕ В КОРПОРАТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ		3	2	
7.1.	Особености на акционерите като собственици на корпорацията			
7.2.	Механизми за участие на акционерите в корпоративното управление			
Тема 8. ПРАВА НА АКЦИОНЕРИТЕ В ПУБЛИЧНОТО ДРУЖЕСТВО		3	2	
8.1.	Имуществени права на акционерите			
8.2.	Управителни права на акционерите			
8.3.	Контролни права на акционерите			
8.4.	Колективни права на миноритарните акционери			
Тема 9. РЪКОВОДНИ ОРГАНИ В КОРПОРАЦИЯТА		3	2	
9.1.	Особености на ръководните органи в корпоративното управление			
9.2.	Висш мениджмънт на корпорацията			
9.3.	Функции, структура и задължения на корпоративния борд			
9.4.	Състав на корпоративния борд			
9.5.	Независими директори			
Тема 10. СПЕЦИАЛИЗИРАНИ КОМИТЕТИ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ПУБЛИЧНИТЕ КОРПОРАЦИИ		3	2	
10.1.	Особености на специализираните комитети			
10.2.	Видове специализирани комитети			
10.3.	Изисквания за сформирване на комитети в България			
Тема 11. РАЗКРИВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПРОЗРАЧНОСТ НА ПУБЛИЧНИТЕ ДРУЖЕСТВА		3	2	
11.1.	Същност и значение на разкриването на информация и прозрачността на публичните дружества			
11.2.	Задължение на публичните дружества за разкриване на информация			
11.3.	Разкриване на периодична информация			
11.4.	Вътрешна информация – същност, разкриване, злоупотреба с вътрешна информация			
11.5.	Разкриване на друга регулирана информация по ЗППЦК			
Тема 12. ДОБРО КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ		3	2	
12.1.	Принципи за корпоративно управление на ОИСР			
12.2.	Национален кодекс за корпоративно управление			
Тема 13. КОРПОРАТИВНА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ		3	2	
13.1.	Гледни точки към същността на корпоративната социална отговорност			
13.2.	Пирамида на Каръл за социална отговорност			
13.3.	Концепция за устойчивото развитие			
13.4.	Дефиниране на понятието „корпоративна социална отговорност”			
Тема 14. ТЕОРИЯ ЗА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ ЛИЦА		3	2	
14.1.	Същност на понятието „заинтересовани лица”			
14.2.	Заинтересованите лица в контекста на теорията за фирмата			
Тема 15. УПРАВЛЕНИЕ НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ ЛИЦА В КОРПОРАЦИЯТА		3	2	
15.1.	Заинтересовани лица в публичната корпорация			

15.2.	Типология на заинтересованите лица. Стратегии за управление на взаимоотношенията със заинтересованите лица			
15.3.	Модел за управление на взаимоотношенията със заинтересованите лица			
15.4.	Механизми за балансиране на интересите на заинтересованите лица в публичните корпорации			
Общо:		45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА ¹	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Практически семестриален тест върху основите на корпоративното управление	1	30
1.2.	Практически семестриален тест върху участниците в корпоративното управление	1	30
1.3.	Практически семестриален тест върху добро корпоративно управление и корпоративна социална отговорност	1	30
Общо за семестриалното оценяване:		3	90
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	90
Общо за сесийното оценяване:		1	75
Общо за всички форми на контрол:		4	165

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Корпоративно управление“, качени в платформата за електронно и дистанционно обучение на ИУ – Варна.
2. Данкова, Близнаков (2023). Корпоративно управление. Наука и икономика: Варна

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Директива (ЕС) 2022/2464 на Европейския парламент и на съвета от 14 декември 2022 година за изменение на Регламент (ЕС) № 537/2014, Директива 2004/109/ЕО, Директива 2006/43/ЕО и Директива 2013/34/ЕС, по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32022L2464>)
2. Директива (ЕС) 2014/65 относно пазарите на финансови инструменти (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0065>)
3. Закон за комисията за финансов надзор (<https://lex.bg/bg/laws/ldoc/2135462849>)
4. Закон за независимия финансов одит (<https://lex.bg/bg/laws/ldoc/2136937441>)
5. Закон за пазарите на финансови инструменти (<https://lex.bg/bg/laws/ldoc/2137180966>)

¹ При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.

6. Закон за прилагане на мерките срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти (<https://lex.bg/laws/ldoc/2136906180>)
7. Закон за публичното предлагане на ценни книжа (<https://lex.bg/laws/ldoc/2134697472>)
8. Закон за счетоводството (<https://lex.bg/laws/ldoc/2136697598>)
9. Наредба № 2 за първоначално и последващо разкриване на информация при публично предлагане на ценни книжа и допускане на ценни книжа до търговия на регулиран пазар. Издадена от Комисията за финансов надзор (https://www.fsc.bg/wp-content/uploads/2022/05/N_2_DV_27_2022.pdf)
10. Наредба № 8 от 03.09.2020 г. за изискванията към дейността на централните депозитари на ценни книжа, централния регистър на ценни книжа и други лица, осъществяващи дейности, свързани със сетълмента на ценни книжа. Издадена от Комисията за финансов надзор (https://www.fsc.bg/wp-content/uploads/2023/04/N_8_DV_36_2023-1.pdf)
11. Наредба № 15 за воденето и съхраняването на регистрите от КФН и за подлежащите на вписване обстоятелства. Издадена от Комисията за финансов надзор (https://www.fsc.bg/wp-content/uploads/2022/12/N_15_DV_101_2022-1.pdf)
12. Наредба № 22 КФН за условията и реда за вписване и отписване на публични дружества, други емитенти на ценни книжа и емисии ценни книжа в регистъра на КФН. Издадена от Комисията за финансов надзор (https://www.fsc.bg/wp-content/uploads/2022/05/%D0%9D%D1%80_22_%D0%A0%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%8A%D1%80%D0%9A%D0%A4%D0%9D_2005.2019002.pdf)
13. Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници. Издадена от Комисията за финансов надзор (https://www.fsc.bg/wp-content/uploads/2023/04/N_38_DV_36_2023-1.pdf)
14. Наредба № 39 за разкриване на дялово участие в публично дружество. Издадена от Комисията за финансов надзор (https://www.fsc.bg/wp-content/uploads/2021/files/23924_file.pdf)
15. Наредба № 48 от 20 март 2013 г. за изискванията към възнагражденията. Издадена от Комисията за финансов надзор (https://www.fsc.bg/wp-content/uploads/2021/files/28702_file.pdf)
16. Национален кодекс за корпоративно управление (https://nkku.bg/images/pdf/CGCode_April_2016_BG.pdf)
17. Принципи на ОИСР за корпоративно управление (<https://www.oecd.org/daf/ca/Corporate-Governance-Principles-ENG.pdf>)
18. Регламент (ЕС) 2017/1129 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 година относно проспекта, който трябва да се публикува при публично предлагане или допускане на ценни книжа до търговия на регулиран пазар, и за отмяна на Директива 2003/71/ЕО (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32017R1129>)
19. Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A32014R0596>)
20. Търговски закон (<https://lex.bg/laws/ldoc/-14917630>)